

Styresak 103-2017

Endring mandat - Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF

Saksbehandler: Kari Bøckmann
Dato dok: 05.12.2017
Møtedato: 12.12.2017
Vår ref: 2016/3544

Vedlegg (t): Forslag til mandat for Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset
Brev sendt til pasient- og brukerorganisasjoner
Prosedyre for brukerrepresentasjon i prosjekter og faste utvalg

Innstilling til vedtak:

Mandat for Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset vedtas som foreslått.

Bakgrunn:

Gjeldende vedtekter for Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF ble vedtatt av styret i Nordlandssykehuset i mars 2014 (styresak 028-2014). Bakgrunnen for at det nå fremlegges forslag til endringer i disse har sammenheng med:

- Forslag til veiledende retningslinjer for [brukermedvirkning på systemnivå i helseforetak](#) vedtatt i Helse Nord 22/2-2017 (sak 15)
- Opprettelse av ungdomsråd ved NLSH 15/5-17
- Brukerutvalgets ansvar er konkretisert i ny prosedyre for brukerrepresentasjon i prosjekter og faste utvalg ved NLSH
- Brukerutvalgets mandat skal inn i Nordlandssykehusets kvalitetssystem

Direktørens vurdering:

Direktøren ser behov for en revisjon av dagens vedtekter for Brukerutvalgets slik at disse harmoniserer med forslag til veiledende retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå i helseforetak. Også opprettelse av Ungdomsråd ved sykehuset samt utvikling av nye prosedyrer for brukermedvirkning på sykehuset gjør en revisjon nødvendig.

Revisjonen innebærer at Brukerutvalget oppgaver og ansvar tydeliggjøres. I revisjonen av mandatet har betydningen av Brukerutvalget som representativt organ for befolkningen i Nordlandssykehusets opptaksområde, vært vektlagt. Direktøren stiller seg bak forslagene til endringer.

Direktøren er meget fornøyd med Brukerutvalgets arbeid inneværende periode og ser Brukerutvalget som et viktig rådgivende organ i Nordlandssykehuset.

Saksfremlegg:

Forlag til nytt mandat for brukerutvalget ble behandlet i brukerutvalget 29/8-17 (sak 56/17).

Enstemmig vedtak:

1. Brukerutvalget anbefaler at det justerte mandatet sendes på høring til aktuelle brukerorganisasjoner og internt i Nordlandssykehuset.
2. Høringsfrist 15.10.17.
3. Brukerutvalget behandler så saken med innkomne merknader i novembermøtet.

Brev ble sendt ut til aktuelle brukerorganisasjoner (FFO, Mental helse Nordland, Nordland Eldreråd, SAFO, Kreftforeningen i Nord-Norge, Marborg Nord-Norge), med høringsfrist 27/10-17 (se vedlegg). Det ble også informert om endringene i åpent møte med brukerorganisasjoner i regi av lærings- og mestringssenteret (LMS) 9/10. Kopi av brevet ble sendt som vedlegg til referat fra møtet til alle brukerorganisasjoner på LMS sin adresseliste. Ingen organisasjoner har kommet med høringssvar.

Forslag til endret mandat behandles på nytt i Brukerutvalgets møte 5/12-17. Revisjonen er også orienteringssak på direktørens ledermøte samme dag.

1.1	Brukerutvalget ved NLSH HF (BU)
1.2	Hjemmel
	<p>Departementet har gjennom styringspålegg slått fast at alle helseforetak skal ha etablerer systemer for innhenting av pasienters og andre brukeres erfaringer og synspunkter. (jmf. Lov om helseforetak §35). Dette står også i Nordlandssykehusets vedtekter (§ 8).</p> <p>Nordlandssykehuset har hatt brukerutvalg siden 26. april 2004.</p> <p>Vedtekter for brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF ble vedtatt av styret i Nordlandssykehuset (0000/2014).</p>
1.3	Mandat/ Formål:
	<p>Det er styret som fastsetter mandat og sammensetning av brukerutvalget.</p> <p>Brukerutvalget skal jobbe for at brukersynspunkt gis en sentral plass i utforming av pasienttilbud i Nordlandssykehuset og at brukersynspunkt fremgår i rapportering etter plan- og meldesystemet og i beslutningsgrunnlag som fremmes for administrasjon og styrer.</p> <p><u>Brukerutvalget skal være:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Et rådgivende organ for styret og direktøren i saker av strategisk karakter som angår tilbudet til pasienter og pårørende i Nordlandssykehusets virksomhetsområde. • Et forum for tilbakemeldinger fra pasienter og pårørende om generaliserte erfaringer innenfor Nordlandssykehusets ansvarsområde og oppgaver. • Et samarbeidsforum mellom helseforetaket og brukerorganisasjoner <p><u>Brukerutvalgets oppgaver er å:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bidra i mål- og strategiprosesser, forbedrings- og omstillingsprosesser og i øvrige relevante prosjekter, komiteer og utvalg som angår tjenestetilbudet gjennom blant annet deltakelse i Nordlandssykehusets styremøter, overordnet samarbeidsorgan (OSO) og overordnet kvalitetsutvalg. 2. Avgi høringsuttalelser til planer og utredninger av betydning for pasienttilbudet 3. Ta opp saker av overordnet nivå som har betydning for pasienter og pårørende 4. Etter invitasjon; oppnevne og følge opp brukerrepresentanter som skal delta i prosjekter i Nordlandssykehuset. Se egen retningslinje 5. Medvirke til utvikling og gjennomføring av brukerundersøkelser og gi innspill til Nordlandssykehusets kvalitetsarbeid. 6. Være et forum for tilbakemeldinger mellom organisasjonene, pasienter, pårørende og sykehuset 7. Ha en koordinerende rolle i utviklingen av brukermedvirkning som redskap

	<p>i Nordlandssykehuset, både på individ og systemnivå samt være premissleverandør og pådriver for at brukerkompetanse blir benyttet som et grunnlag for tjenesteutforming og gjennomføring.</p> <p>8. Brukerutvalget skal blant annet ha til behandling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handlingsplan for eget arbeid og dokumentere gjennom en årsmelding som skal inneholde følgende: - Nordlandssykehusets budsjett og virksomhetsplan - Nordlandssykehusets årsmelding. - Oppdragsdokumentet fra Helse-Nord - Resultater fra pasient- og brukerundersøkelser - Strategier og status i arbeidet med kvalitet og pasientsikkerhet <p>9. Evaluere egen virksomhet minst en gang i løpet av funksjonsperioden</p>
	<p>Sammensetning</p> <p>Brukerutvalget skal bestå av 9 medlemmer, inkludert leder av Ungdomsrådet.</p> <p>Brukerrepresentantene må ha personlige erfaringer med Nordlandssykehuset, være bosatt i Nordlandssykehusets virksomhetsområde og være tilknyttet en bruker- og/eller pårørendeorganisasjon.</p> <p>Hver bruker- og pårørendeorganisasjonene bes om å foreslå minimum fire representanter, 2 fra Salten og en fra hhv Lofoten og Vesterålen. Dette for å sikre at Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset samlet sett har en så bred representasjon som mulig med hensyn til kjønn, geografi, alder, diagnose/skade og etnisk bakgrunn.</p> <p>Følgende organisasjoner inviteres til å foreslå representanter: Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO), Mental Helse Nordland, Nordland fylkes eldreråd, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) - Nordland, Kreftforeningen - seksjon nord og organisasjoner som representerer brukere fra virksomheter innen TSB. Også Sametinget inviteres til å foreslå representanter.</p> <p>Organisasjonene oppfordres til å sende informasjon om relevant formal- og realkompetanse. Innsendt informasjon og eventuelt intervju danner grunnlaget for utvelgelsen. Dersom innkomne forslag ikke tilfredsstiller kriteriene for en representativ sammensetning, kan andre organisasjoner forespørres.</p> <p>Medlemmer i helseforetakets brukerutvalg skal ikke være ansatt i Nordlandssykehuset.</p>
1.5	<p>Konstituering</p> <p>Nordlandssykehusets styre oppnevner brukerrepresentantene, samt leder og nestleder, etter innstilling fra administrerende direktør på grunnlag av innsendte forslag fra brukerorganisasjonene. Representantene er personlig oppnevnt av helseforetakets styre på bakgrunn av deres erfaringer, kompetanse, nettverk, verv og organisasjonstilknytning.</p>

	<p>Brukerutvalgets funksjonsperiode er 2 år og medlemmene skal ikke oppnevnes for mer enn 3 perioder.</p> <p>Ved oppnevning av nytt Brukerutvalg skal både hensynet til kontinuitet og fornyelse ivaretas. Det er derfor ønskelig at leder og nestleder ikke skiftes ut samtidig.</p> <p>Leder av brukerutvalget sitter i Nordlandssykehusets styre, med tale- og forslagsrett. Nestleder er vararepresentant.</p> <p>Nordlandssykehuset skal ved oppnevning av nytt brukerutvalg gi grunnleggende opplæring om helseforetaket og deres hovedoppgaver, lover og rettigheter, styrings- og finansieringssystem samt klargjøre forventninger til brukerutvalgets rolle.</p>
1.6	Organisering
	<p><u>Arbeidsform</u></p> <p>Brukerutvalget møtes 6-8 ganger i året. Møtene forberedes av et Arbeidsutvalg (AU) som består av leder, nestleder og sekretær. Nordlandssykehusets direktør oppnevner sekretær.</p> <p>Brukerutvalgets medlemmer, Nordlandssykehusets ledelse, pasient- og brukerombudene, brukerorganisasjoner og regionalt brukerutvalg kan foreslå saker til utvalget. For ordinære møter skal innkalling og sakspapirer sendes brukerutvalgets medlemmer senest 1 uke før møtet.</p> <p>Brukerutvalgsmøtene ledes av utvalgets leder eller nestleder.</p> <p>Nordlandssykehusets administrerende direktør eller direktørens representant møter fast i brukerutvalget.</p> <p>Brukerutvalgets møter er i utgangspunktet åpne for alle men det kan besluttes at møtet eller deler av møtet skal lukkes når det foreligger saklige grunner for dette.</p> <p>Møtene annonseres på Nordlandssykehusets nettside og på Pulsen.</p> <p>Referat fra møtene godkjennes av møteleder og publiseres på helseforetakets nettside. Referatet forelegges som referatsak for Nordlandssykehusets styre. Referatet godkjennes endelig i Brukerutvalgets påfølgende møte.</p> <p><u>Annet</u></p> <p>Brukerutvalget uttaler seg i media gjennom leder eller annet medlem etter avtale med leder.</p> <p>Medlemmene av brukerutvalget har taushetsplikt om de forhold som omfattes av slike bestemmelser og signerer taushetserklæring ved konstituering.</p> <p><u>Godtgjøring</u></p> <p>Reise- og oppholdsutgifter samt tapt arbeidsfortjeneste dekkes etter statens satser. Honorar utbetales i henhold til Helse Nord RHF sine satser.</p>

1.7	Kontaktinformasjon
	Sekretær: Steinar Pleym Pedersen, spp@nlsh.no og Kari Bøckmann kbo@nlsh.no Leder: Barbara Priesemann, bpriesm@online.no Øvrige medlemmer,
1.8	Relevante linker
	FB 0860 Vedtekter Nordlandssykehuset DS 5389 . Dokumentsamling om brukervedvirkning Prinsipper om fremtidig utvikling av brukervedvirkning på systemnivå i Nordlandssykehuset Brukervedvirkning på systemnivå i helseforetak

Brukerorganisasjonene
FFO, Mental helse Nordland, Nordland Eldreråd, SAFO,
Kreftforeningen i Nord-Norge, Marborg Nord-Norge

Deres ref.:

Vår ref.:
2016/3544/SPP

Dato:
18.09.2017

Endring av mandat - Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF

Nordlandssykehuset er nå i gang med å revidere mandatet for Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF.

Bakgrunnen for dette er følgende:

- Nye retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå i helse Nord (vedtatt i helse Nord sitt styre 22.mars 2017)
- Opprettelse av Ungdomsråd på Nordlandssykehuset HF (oppnevnt av Styret i Nordlandssykehuset HF 15/5-17)
- behov for gjennomgang av Brukerutvalgets oppgaver

Prosessen er som følger:

1. Forslag til mandat gjennomgått i Brukerutvalget 29/8
2. Forslaget sendes ut på høring til alle bruker- og pårørendeorganisasjonene i Nordland samt Sametinget og Nordland fylkes eldreråd
3. Ny behandling i brukerutvalget 7/11
4. Intern høring og presentasjon av saken i utvidet ledermøte på Nordlandssykehuset
5. Behandle i Nordlandssykehusets styre

Målet er å ferdigbehandle mandatet i god tid før oppnevning av nytt brukerutvalg i 2018.

Vi er takknemlig for alle innspill dere måtte ha til mandatet. Det er også fint om dere videresender denne forespørselen til aktuelle organisasjoner som kan ha synspunkter på saken.

Vi ønsker tilbakemelding innen 27.oktober.

Har dere spørsmål er det bare å ta kontakt. Saksbehandler for denne saken er Kari Bøckmann: kbo@nlsh.no eller tlf 91196023.

Tilbakemeldingen kan sendes på mail eller pr post til:

Kari Bøckmann
G4 sentrum
Pb:1480
8092 Bodø

VI håper å høre fra dere!

Med vennlig hilsen

Steinar Pleym Pedersen
Avdelingsleder for samhandling

1. Hensikt

Prosedyren beskriver rammene for brukerrepresentasjon i prosjekter og faste utvalg i Nordlandssykehuset HF, der brukerrepresentanten oppnevnes av Brukerutvalget.

Prosedyren skal beskrive:

- Brukerutvalgets (BU) ansvar og rolle og som koordinator for brukerrepresentasjon på tjeneste- og systemnivå
- prosjekteiers ansvar og oppgaver
- brukerrepresentantenes ansvar og sikre dem nødvendig informasjon og oppfølging.

2. Omfang og avgrensning

Brugerrepresentanter skal delta i viktige faser av vesentlige omstillingsprosjekter som angår etablering, endring og nedlegging av pasienttilbud, på samhandlingsarenaer og i saker som angår universell tilgjengelighet, kvalitet i tjenestene og pasient- og pårørenderelatert informasjon¹. Prosjekteier/utvalgsleder skal vurdere om og når et prosjekt/utvalg bør ha brukerrepresentasjon, enten i prosjekt- eller i styringsgruppa.

Eksempler på prosjekter og utvalg:

- Bygg, anlegg og utstyr
- Pasient- og pårørendeinformasjon og kommunikasjon, inkludert brukerundersøkelser og systemer for tilbakemeldinger fra pasienter og pårørende
- Planlegging og utvikling av pasientrettede tilbud og tjenester.
- Forskning
- Klinisk etisk komite (KEK) og forskningsutvalget

Med ”Brugerrepresentant” menes personer som ikke er ansatt i Nordlandssykehuset, men som er engasjert av foretaket på bakgrunn av sine erfaringer som pasient og/eller pårørende.

Personer ansatt som erfaringskonsulenter på sykehuset omfattes ikke av prosedyren.

3. Grunnlagsinformasjon

Alle helseforetak skal etter loven ha etablerte systemer for innhenting av pasienters og andre brukeres erfaringer og synspunkter². Dette er nærmere beskrevet i foretakets vedtekter³

Brukerutvalget skal formelt oppnevne alle brukerrepresentanter som deltar i prosjekter og utvalg på system- og tjenestenivå i foretaket. Dette gjelder faste utvalg samt fagutviklings-, organisasjonsutviklings- og forskningsprosjekter.

---

¹ MS0384, pkt 6

² Jf Lov om helseforetak §35

³ [FB0860](#), §8

4. Brukerutvalgets ansvar

Brukerutvalget skal:

- oppnevne brukerrepresentanter til utvalg og prosjekter, jf pkt 2
- sikre uavhengig og riktig brukerrepresentasjon
- ivareta brukerrepresentanter ved å bidra med opplæring og gi mulighet for oppfølging av den enkelte brukerrepresentanten. Alle som oppnevnes til prosjekter/utvalg skal kontaktes av representant fra BU etter oppnevning.
- bidra til å videreutvikle god praksis for brukerrepresentasjon og brukermedvirkning på system- og tjenestenivå i Nordlandssykehuset gjennom å innhente og systematisere erfaringer fra brukerrepresentanter og prosjekteiere.
- gi en samlet framstilling (omfang og evaluering) av brukerrepresentasjon i prosjekter i Nordlandssykehuset i Brukerutvalgets årsmelding

5. Prosjekteiers eller utvalgsleders ansvar

Før oppnevning:

- Meld behovet tidlig for brukerrepresentant skriftlig til BU v/sekretær. Vær oppmerksom på at medvirkningen ofte ikke kan sies å være reell dersom brukerrepresentantene involveres sent i prosessen.
- Beskriv prosjektet/prosjektskissen/utvalget og hvordan brukerkompetansen er tenkt benyttet i prosjektet, når og på hvilken måte.
- Beskriv hvilken erfaringskompetanse det er ønskelig at brukerrepresentanten skal inneha, for eksempel knyttet til diagnose, alder, behandlingssted eller rolle (pasient/pårørende). Prosjekteier/utvalgsleder kan foreslå egnede brukere. Forslaget skal begrunnes, men det er Bu som foretar utnevningen.

Etter oppnevning:

- Send brev til brukerrepresentant om oppnevning. Forslag til brevmal finner du [her](#). Legg gjerne ved prosjektbeskrivelse/utvalgets mandat slik at brukerrepresentanten kan sette seg inn i oppdraget i god tid. Legg også ved brosjyre om brukermedvirkning i prosjekter ved Nlsh.
- Snakk med oppnevnt brukerrepresentant (møte eller telefon) og gjennomgå prosjektet/utvalgets mandat. Avklar ansvar og oppgaver og fyll ut nødvendig dokumentasjon ([honorarskjema](#), [taushetserklæring](#) mv). Det er prosjekteiers/utvalgsleders ansvar at brukerrepresentanten er klar til innsats på riktig tidspunkt i prosessen.
- Oppnev en kontaktperson for brukerrepresentanten som er direkte involvert i arbeidet, og som har ansvar oppfølging av brukerrepresentanten.
- Vær tilgjengelig for eventuelle spørsmål fra brukerrepresentanten så lenge arbeidet vedvarer.

Ved avslutning av prosjektet:

- Gi brukerrepresentanten tilbakemelding om hvordan hans/hennes erfaringskunnskap er benyttet i prosjektet
- Send et notat til Brukerutvalget der du beskriver:
  - hvordan brukerkompetansen er benyttet i prosjektet
  - evaluering av brukermedvirkningen inkludert beskrivelse av nytteverdi og evt. forslag til forbedringsområder.

5.1 Brukerrepresentantenes ansvar:

- Sette seg inn i tilsendt materiell og stille spørsmål til oppnevnt kontaktperson i prosjektet dersom noe er uklart.
- Bidra aktivt inn i prosjektet med erfaringskunnskap og innhente kunnskap fra andre ved behov.
- Delta på alle møter og gi beskjed så tidlig som mulig dersom han/hun av ulike årsaker ikke kan utøve sin rolle som brukerrepresentant.
- Ta kontakt med Brukerutvalget ved behov for støtte eller avklaringer underveis i prosjektet.
- Skrive et referat/oppsummering som sendes Brukerutvalget etter endt oppdrag. Referatet skal inneholde:
  - Beskrivelse av oppdraget
  - Antall møter
  - Evaluering av deltakelsen; hvordan ble erfaringskunnskapen benyttet, hva fungerte og er det eventuelle forbedringsområder?
- Medlemmene av Brukerutvalget ([BU](#)) og Ungdomsrådet ([UR](#)) som oppnevnes som brukerrepresentanter i prosjekt- og utvalgsarbeid utenom arbeidet i BU/UR har samme ansvar for å rapportere tilbake til BU som eksternt oppnevnte brukerrepresentanter (jamfør pkt 5.4)

5.2 Honorar og godtgjøring

Brukerrepresentanter oppnevnt av Brukerutvalget honoreres av Brukerutvalget, via [Brukerutvalgets sekretariat](#).

Brukerrepresentanter oppnevnt av Brukerutvalget honoreres i henhold til satser vedtatt av Helse Nord.

Reise- og oppholdsutgifter dekkes etter statens regulativ.

6. Referanser

- [Brukerutvalget, Kontaktinformasjon](#)
- [Ungdomsrådet](#)

- Link til dokumentsamling i Doc map
- [Brukermedvirkning på systemnivå i helseforetak](#)
- [MS0384 Prinsipper for brukermedvirkning NLSH](#)